

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PROTOHİSTORYA VE ÖNASYA ARKEOLOJİSİ - YL
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Deneyisel Arkeoloji'ye Giriş	PÖA5013		3 + 0	7,5	Seçmeli
Birim Bölüm	Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi - YL - Lisansüstü (Yüz Yüze Eğitim)				
Amaç	Bu dersin amacı, deneyisel arkeolojinin temel ilkelerini, yöntemlerini ve uygulamalarını tanıtarak, arkeolojik materyallerin ve geçmiş teknolojilerin nasıl yeniden üretilbileceğini anlamaktır. Öğrenciler, tarih öncesi toplumların kullandığı alet, yapı ve üretim tekniklerini deneyisel yöntemlerle inceleyerek, arkeolojik verileri nasıl yorumlayabileceklerini öğrenirler. Ayrıca, deneyisel arkeolojinin kazılar, müzecilik, kültürel miras yönetimi ve eğitim alanlarındaki rolü vurgulanarak, bilimsel araştırmalarda nasıl kullanıldığına dair bir perspektif kazanmaları hedeflenmektedir.				
Ders İçeriği	Bu ders, deneyisel arkeolojinin temel ilkelerini, yöntemlerini ve uygulamalarını kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Deneyisel arkeoloji, arkeolojik buluntuların üretim süreçlerini anlamak, geçmişte kullanılan teknikleri yeniden oluşturmak ve arkeolojik malzemelerin işlevlerini belirlemek için uygulamalı bir araştırma yöntemidir. Ders kapsamında, tarih öncesi ve erken tarih dönemlerine ait taş, kemik, seramik, metal ve ahşap gibi malzemeler üzerinde yapılan deneyisel çalışmalar ele alınacaktır. Öğrenciler, bu malzemelerin üretim tekniklerini uygulamalı olarak inceleyerek, geçmiş toplumların teknolojik kapasitelerini ve günlük yaşamlarını daha iyi anlamayı öğreneceklerdir. Ayrıca, barınak inşası, dokuma, madencilik, beslenme ve tarım gibi çeşitli konular da deneyisel arkeoloji çerçevesinde değerlendirilecektir. Bunun yanı sıra, deneyisel arkeolojinin arkeolojik kazılar, müzecilik, kültürel miras yönetimi ve halk eğitimi gibi alanlardaki önemi tartışılacaktır. Dersin sonunda, öğrenciler kendi deneyisel projelerini geliştirerek teorik bilgilerini uygulamaya dökmeye fırsatı bulacaklardır.				
Ders Kaynakları	Reynolds, P. J. 1999. The nature of experiment in archaeology. In Experiment and Design: Archaeological Studies in Honour of John Coles (ed. A. F. Harding). Oxford: Oxbow, pp. 156–62., S. A. Semenov, 1973, Prehistoric technology: An experimental study of the oldest tools and artefacts from traces of manufacture and wear., Coles, J. 1979. Experimental Archaeology. London: Academic Press. , Eres Z., Özdoğan E. 2012. "A New Approach in Studying the Structural Systems of Prehistoric Wooden Post Buildings: A Case Study from Aşağı Pınar in Eastern Thrace", In R. Carvais, A. Guilleme, V. Negre and J. Sakarovitch (eds.), Nuts & Bolts of Construction History Culture, Technology and Society, Vol. 3. Picard: 149-156., Eres Z., Özdoğan E., Demirtaş, A., 2010. "Aşağı Pınar Açık Hava Müzesi: Yaklaşım, Uygulama Süreci ve Karşılaşılan Sorunlar / Aşağı Pınar Open-Air Museum: Concept, Implementation and Problems Encountered", TÜBA-KED 8:183-205., Karul, N., Avcı, M. B., Deveci, A., Karkiner, N., Yeşildal, N., 2010. " Bursa Aktopraklık Höyük'te Kültür Sektörünün oluşturulması: Çok Yönlü Bir Proje/ Developing Cultural Sector at the Bursa Aktopraklık Mound: A Multifaceted Project", TÜBA-KED 8:7-27., Alan K. Outram, 2018, Introduction to experimental archaeology, World Archaeology Vol. 40(1): 1–6 Experimental Archaeology, Mustafaoğlu, B. 2024, Türkiye'de yapılan deneyisel arkeoloji uygulamaları: Boncuklu Höyük'de ateş kullanımı üzerine deneyisel bir çalışma (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) https://acikkaynak.bilecik.edu.tr/xmlui/handle/11552/3421 , Reynolds, P. J. 1999. The nature of experiment in archaeology. In Experiment and Design: Archaeological Studies in Honour of John Coles (ed. A. F. Harding). Oxford: Oxbow, pp. 156–62., S. A. Semenov, 1973, Prehistoric technology: An experimental study of the oldest tools and artefacts from traces of manufacture and wear., Coles, J. 1979. Experimental Archaeology. London: Academic Press. , Eres Z., Özdoğan E. 2012. "A New Approach in Studying the Structural Systems of Prehistoric Wooden Post Buildings: A Case Study from Aşağı Pınar in Eastern Thrace", In R. Carvais, A. Guilleme, V. Negre and J. Sakarovitch (eds.), Nuts & Bolts of Construction History Culture, Technology and Society, Vol. 3. Picard: 149-156., Eres Z., Özdoğan E., Demirtaş, A., 2010. "Aşağı Pınar Açık Hava Müzesi: Yaklaşım, Uygulama Süreci ve Karşılaşılan Sorunlar / Aşağı Pınar Open-Air Museum: Concept, Implementation and Problems Encountered", TÜBA-KED 8:183-205., Karul, N., Avcı, M. B., Deveci, A., Karkiner, N., Yeşildal, N., 2010. " Bursa Aktopraklık Höyük'te Kültür Sektörünün oluşturulması: Çok Yönlü Bir Proje/ Developing Cultural Sector at the Bursa Aktopraklık Mound: A Multifaceted Project", TÜBA-KED 8:7-27., Alan K. Outram, 2018, Introduction to experimental archaeology, World Archaeology Vol. 40(1): 1–6 Experimental Archaeology, Mustafaoğlu, B. 2024, Türkiye'de yapılan deneyisel arkeoloji uygulamaları: Boncuklu Höyük'de ateş kullanımı üzerine deneyisel bir çalışma (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) https://acikkaynak.bilecik.edu.tr/xmlui/handle/11552/3421				

Hafta	Konu
1	Deneysel Arkeolojiye Giriş - Deneysel arkeolojinin tanımı ve kapsamı - Deneysel arkeolojinin tarihçesi (Semenov, Coles, Reynolds) - Deneysel arkeolojinin metodolojisi
2	Deneysel Arkeolojinin Araştırma Yöntemleri - Arkeolojik deneylerin temel prensipleri - Rekonstrüksiyon, reproduksiyon ve simülasyon kavramları - Arkeolojik malzemenin yorumlanmasında deneylerin rolü
3	Taş Alet Teknolojisi - Litik analiz ve üretim teknikleri (Yongalama, kazma, vurma teknikleri) - Paleolitik ve Neolitik dönem taş alet teknolojileri - Primat davranışları ve taş alet kullanımı
4	Kemik ve Boyunuz Alet Teknolojisi - Kemik ve boynuz malzemelerin kullanım alanları - Kemik işleme teknikleri ve üretim süreci - Deneysel arkeolojide kemik alet replikasyonu
5	Seramik Üretim Teknikleri - Tarih öncesi çömlekçilik teknikleri (elle şekillendirme, kangal yöntemi, çark yöntemi) - Seramik pişirme yöntemleri - Deneysel çömlek yapımı uygulamaları
6	Dokuma ve Tekstil Teknolojisi - Antik dokuma teknikleri - Bitkisel ve hayvansal liflerin kullanımı - Tekstil üretim zinciri ve deneyisel uygulamalar
7	Seminer
8	Barrak ve Mmari Yapı Teknikleri - Tarih öncesi barrak ve yapı teknolojileri - Kerpiç, taş ve ahşap yapı teknikleri - Deneysel mimari uygulamalar
9	Arkeolojik Kazılar ve Deneysel Arkeoloji - Arkeolojik kazılar için deneyisel yöntemlerin katkıları - Bulguların değerlendirilmesi ve yorumlanması - Uygulamalı deneyisel arkeoloji projeleri
10	Toplum İçin Arkeoloji ve Deneysel Arkeoloji Parkları - Deneysel arkeolojinin halk eğitimi ve müzecilikte kullanımı - Dünyada ve Türkiye’de deneyisel arkeoloji merkezleri - Arkeolojik mirasın korunması ve tanıtımı
11	Genel Değerlendirme ve Uygulamalı Proje Sunumları - Deneysel arkeolojinin disiplinlerarası ilişkileri - Öğrenci projelerinin sunumu ve değerlendirmesi - Dönemin genel değerlendirmesi ve tartışmalar
12	- Öğrenci projelerinin sunumu ve değerlendirmesi
13	- Öğrenci projelerinin sunumu ve değerlendirmesi
14	- Öğrenci projelerinin sunumu ve değerlendirmesi

Program Çıktıları

- Önasya Tarihöncesi Dönemi ve Protohistorik Dönemi Hakkında Detaylı Bilgi Sahibi Olmak
- Önasya Uygarlıkları Arasında Kronolojik Bağlantıları Anlamlandırabilmek
- Edindiği Teorik Bilgiyi Analitik Şekilde Yorumlayabilmek
- Çalışmasını Bilimsel Bir Dil Kullanarak Sözlü Sunum ve Yazılı Makale Haline Getirebilmek
- Anadolu Demir Çağı Uygarlıkları Hakkında Bilgi Sahibi Olmak
- Ege Dünyası Uygarlıkları Hakkında Bilgi Sahibi Olmak
- Anadolu’nun Komşu Bölgelerle Tarihöncesi Çağlardaki İlişkileri Konusunda Bilgi Sahibi Olmak
- Sosyo-kültürel sorunlara tarihsel derinlik perspektifinden bakma deneyimleri. Teorik ve pratik olarak edindiği bilgiyi eğitim ve araştırma alanlarında kullanabilir.

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7
Deneysel arkeolojinin temel ilkelerini, yöntemlerini ve araştırma süreçlerini açıklayabilir.	1	2	4	4	4	1	1	2
Arkeolojik materyallerin üretim süreçlerini deneyisel yöntemlerle analiz edebilir.	1	3	4	4	4	1	1	2
Geçmiş toplumların teknolojilerini ve üretim tekniklerini uygulamalı çalışmalar yoluyla yeniden oluşturabilir.	4	3	4	5	4	1	1	4
Arkeolojik verilerin yorumlanmasında deneyisel arkeolojinin önemini kavrayabilir ve bilimsel araştırmalara nasıl katkı sağladığını anlayabilir.	2	4	4	4	4	1	1	4
Farklı disiplinlerle ilişkilendirerek deneyisel arkeolojinin disiplinlerarası boyutlarını kavrayabilir. Deneyisel arkeoloji yöntemlerini kullanarak bireysel ve grup çalışmaları yapabilir, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirebilir.	2	4	5	4	4	1	2	4
Ortalama Değer	2	3,2	4,2	4,2	4	1	1,2	3,2

<https://ebs.bilecik.edu.tr/pdf/dersbilgigetir/428111>